

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 27 Mayıs 2013
Nr. Ref.: RK413/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI31/13

Başvurucu

Ramadan Muja

**Prizren belediye Mahkemesi'nin C. nr. 516/07 sayı ve 12 Kasım 2007
tarihli kararın icrası**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucu:

1. Başvurucu, Prizren Belediyesine bağlı Straje köyü mukimi Ramadan Muja'dır.

İtiraz Edilen Karar

2. Prizren Belediye Mahkemesi'nin C. nr. 516/07 sayı ve 12 Kasım 2007 tarihli kararı itiraz konusudur.

Başvurunun Konusu

3. Başvurucu kazanılmış haklarıyla ilgili kararların icrasını talep etmiştir. Ancak hangi anayasal haklarının ihlal edildiğini belirtmemiştir.

İlgili Hukuk

4. Başvuru Kosova Cumhuriyeti Anayasası (bundan sonra: Anayasa)'nın 113.7 ve 21.4 fıkraları, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa (bundan sonra: Yasa)'nın 20. maddesi ve 22.7 ile 22.7 fıkraları ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü (bundan sonra: İçtüzük)'nün 56. madde 2. fıkrasına dayandırılmıştır.
5. Ön İnceleme Heyeti 16 Nisan 2013 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu inceledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvuru hakkında kabul edilmezlik kararı almasını önermiştir.

Başvuru Süreci

6. Başvurucu 11 Mart 2013 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi (bundan sonra: Mahkeme)'ne başvurusunu sunmuştur.
7. Başkan 22 Mart 2013 tarihinde Üye Almiro Rodrigues'i raportö yargıç olarak görevlendirmiş ve Üyeler Altay Suroy (başkan), Kadri Kryeziu ile Arta Rama-Hajrizi'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
8. Anayasa Mahkemesi 2 Nisan 2013 tarihli bir yazıyla başvurucuya başvurunun kaydedildiğini bildirmiştir. Aynı tarihte başvurunun kaydedildiği Prizren belediye Mahkemesi'nin ardılı olan Prizren Temel Mahkemesine tebliğ edilmiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti 15 Mayıs 2013 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu incelemiş ve Mahkeme Heyeti'ne başvuru hakkında kabul edilmezlik kararı almasını önermiştir.

Olguların Özeti

10. Başvurucu 5 Haziran 1969 tarihinde Prizren Sredaçka Jupa Şirketiyle iş sözleşmesi akdetmiş ve bir ihtilaf dolayısıyla adalet mahkemelerinde haklarını elde etmek amacıyla adli süreç başlatmıştır.

11. Başvurucu uzun bir aradan sonra 24 Temmuz 2006 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi nezdinde dava açmış, Sredačka Jupa Şirketine kendisine 19.568,22 avro tutarında bir meblağ ödemeye mecbur emredilmesini talep etmiştir.
12. Özel Daire 2 Temmuz 2007 tarihinde SCC-06-0344 sayılı kararı çıkararak davanın Prizren belediye Mahkemesi'ne havale etmiş ve bu şekilde bu dava hakkında karar yetkisini bu mahkemeye vermiştir. Bu mahkeme kararına itirazlar Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesine yapılır.
13. Aslında bu karar, Özel Dairenin mevcut yasalara, tarafların talebi veya kendi inisiyatifiyle ya da 17. madde d. bendinden koşulların sağlandığı kanaatine spesifik davaları yargılama yetkisi olan mahkemeye havale etmeye ilişkin yetkilerinden bağımsız olarak 2002/13 sayılı UNMIK Yönetmeliğinin 4.2 fıkrası ve 2006/17 sayılı UNMIK Yönergesinin 17. maddesine dayanılarak alınmıştır. Koşullar şöyledir:

Özel Daire dava dilekçesinin yöneltildiği mahkemenin şunları dikkate alarak tarafsız karar alacağı kanaatindedir:

 - (i) *Tarafları vasıfları,*
 - (ii) *İhtilaflı meblağın tutarı*
 - (iii) *Dava dilekçesinin diğer koşulları*
14. Prizren Belediye Mahkemesi 12 Kasım 2007 tarihinde C. nr. 516/07 sayılı kararı çıkararak Sredačka Jupa Şirketine başvurunun 4 Haziran 1990 tarihinde 2 Şubat 1998 tarihine kadarki dönem için ödenmemiş ve 19.568,22 avro tutan maaşlarının ve ekspertiz ile mahkeme masraflarını ödenmesini emretmiştir.
15. Kosova Özelleştirme Ajansı (bundan sonra: KÖA) 1 Nisan 2010 tarihinde Prizren Belediye Mahkemesi'ne 03/L-067 sayılı Yasa'nın 2.1 fıkrası uyarınca bu yasada tanımlanmış olan şirketlerin ve varlıklarının yönetilmesi, satışı, devri ve tasfiyesi konusunda kendisinin yetkili olduğunu bildirmiştir. Yazının sonunda Ajansın, başvurunun yasal hükümler uyarınca komisyona tasfiye dilekçesi sunması halinde onun haklarını elde etmek için sunduğu dilekçesi de dahil olmak üzere tüm başvuruları inceleyecektir.
16. KÖA 10 Ocak 2011 tarihinde başvurucuya Jupa Reçane Şirketinin tasfiyesinin 31 Aralık 2010 tarihinde başladığını ve başvurucuya yönelik tüm yükümlülüklerin, işverenin iş sözleşmesi gereğince borçlu kaldığı ödenmemiş maaşlar da dahil, tasfiye yönetmeliği çerçevesinde işlem yapılacağını bildirmiştir.
17. KÖA 28 Ocak 2011 tarihinde başvurucudan tasfiye tarihi itibarıyla talebinin değişmeyeceğinin doğrulamasını ve ekte sunulan formu tamamlamasını istemiş ve doldurulmuş formun en geç 20 Mart 2011 tarihine kadar geri gönderilmesi gerektiğini bildirmiştir.
18. Başvurucu 21 Şubat 2011 tarihinde doldurulmuş tasfiye talebi bildirme formunu doldurulmuş olarak KÖA'ya geri göndermiştir.

Başvurucunun İddiaları

19. Başvurucu, yargı kararlarının kendi lehine olduğu gerçeğine rağmen 23 yıllık haklarında yararlanamadığını ileri sürmüştür.
20. Başvurucu “Biz çalışanların tamamına 31 Aralık 2010 tarihinde şirketimizin tasfiye sürecine girdiği ve hepimizin iş ilişkisinin kesildiği, şirketi dava etmemiz gerektiği, dava dilekçelerimiz hakkında üç aylık süre içerisinde bilgilendirileceğimiz bildirilmiş olmasına rağmen iki yıl geçti ve ne bir bilgi ne de evrakımızın kabul edildiğine ilişkin geçerli bir delil alamdık (...)” açıklamasında bulunmuştur.
21. Başvurucu aynı şekilde “Ben anayasal hükümleri bilmiyorum, ben hukukçu değilim. Bu başvuruda kendimi bir köylü olarak bildirdim ve beni anladığınızı umuyorum” ifadesini kullanmıştır.
22. Başvurucu devamında KÖA tarafından istenen belgeleri yasal süre içerisinde teslim ettiğini, ancak iki yıldan bu yana cevap beklediğini belirtmiştir.
23. Kısacası başvuru Prizren Belediye Mahkemesi’nin C. no. 516/07 sayı ve 12 Kasım 2007 tarihli kararıyla teyit edildiği şekilde ödenmemiş maaşlarının ve şirketin özelleştirilmesinden elde edilecek gelirin % 20’si üzerindeki pay hakkının ödenmesi talep etmektedir.

Başvurunun Kabul Edilirliği

24. Başvurunun esas incelemesine geçmeden önce Mahkeme, başvuru Anayasa’da belirtilip Yasa ve İçtüzük’te açıklanan kabul edilirlilik koşullarını yerine getirip getirmediğini değerlendirmek durumundadır.
25. Mahkeme, bu konuda Anayasa’nın 113.7 fıkrasına atıfta bulunmak ister. Fıkra şöyledir:

Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.

26. Diğer yandan Yasa’nın 47.2 fıkrası şöyledir:

Birey, sadece yasa ile tayin edilen tüm hukuki araçların tükenmiş olması durumundan sonra sözü edilen istemi başlatabilir.

27. İçtüzüğün 36. kuralı (1) a) bendi şöyledir:

Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görüşebilir: a) İtiraz edilen hüküm veya kararlar ilgili olarak yasalarla belirlenmiş tüm kanun yolları tüketildiği zaman;

28. Başvurucu, KÖA tarafından istenen evrakı yasal süre içerisinde gönderdiğini ileri sürmüştür. Ancak evrakı gönderdiği 21 Şubat 2011 tarihinden bu yana cevap beklemektedir. Bu da meselenin KÖA’da halen çözülmediği anlamına

geldiği için yasayla belirlenmiş kanun yollarının tüketilmesi koşulu henüz yerine getirilmemiştir.

29. Mahkeme, başvuruçuların başvuruları hakkında ancak mevcut yasalara göre yararlanılabilecek ekin kanun yollarının tüketildiğinin kanıtlanması halinde karar alabileceğini hatırlatır.
30. Bununla ilgili olarak Mahkeme, sübsidiarite ilkesinin başvuruçunun usule ilişkin tüm imkânları adalet yargısında tüketip ondan sonra Anayasa veya temel hak ihlali bulunması halinde böyle bir düzeltmenin talebini gerektirdiğini tespit etmiştir.
31. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, mahkemeler dahil olmak üzere, söz konusu otoritelere varsayılan anayasal hak ihlallerinin önlenmesi veya düzeltilmesi imkanının sunulmasıdır. Bu kural, Kosova hukuk düzeninin anayasal hakların ihlalden korunması için etkin yasal araçlar sunacağı varsayımına dayanmaktadır. (bkz. *mutatis mutandis*, *AIHM, Selmouni Fransa'ya karşı*, no. 25803/94, 28 Temmuz 1999 tarihli Karar). Bununla birlikte, sözü edilen usul boyunca anayasal hakların açık bir biçimde ifade edilmesi gerekliliği mevcut değildir. Bu durumun mutlak ya da somut olarak ifade edildiği sürece, hukuki yolların tüketilmesine ilişkin gereksinim yerine getirilmiştir (bkz. *mutatis mutandis*, *A HM, Azinass Kıbrıs'a karşı*, no. 56679/00, 28 Nisan 2004 tarihli Karar).
32. Mevcut başvuruda Mahkeme, davanın Yüksek Mahkeme'de görüşülme sürecinde olduğunu, başvuruçunun iddia edilen hak ihlallerine ilişkin şikayetlerini bildirebilme durumunda olduğunu tespit etmiştir. Bu nedenle Mahkeme'de itiraz edilebilecek nihai bir karar henüz yoktur.
33. Sonuç olarak Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 47.2 fıkrası ve İçtüzüğü'nün 36 (1) a) bendi uyarınca başvuru zaman bakımında kabul edilemezdir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 20. maddesi ve İ t z   n 36.2 fıkrası ile 56. kuralı uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin 27 Mayıs 2013 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. Kararın taraflara bildirilmesine
- III. Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanmasına karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza